

Monumentnummer*: 525444

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 1 juli 2002
Kadaster deel/nr: 82901/43

<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Schiedam		Schiedam		Zuid-Holland		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Gerrit Verboonstraat	2		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	66		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	50		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	52		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	54		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	56		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	58		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	60		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	62		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	64		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	68		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	46		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	70		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	72		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	74		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	76		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	78		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	80		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	82		3111 AA	Schiedam		
Tuinlaan	120		3111 AX	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	48		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	44		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	4		3111 AA	Schiedam		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Gerrit Verboonstraat	22		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	6		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	8		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	10		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	12		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	14		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	16		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	18		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	20		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	24		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	42		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	26		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	28		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	30		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	32		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	34		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	36		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	38		3111 AA	Schiedam		
Gerrit Verboonstraat	40		3111 AA	Schiedam		
Tuinlaan	122		3111 AX	Schiedam		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Schiedam	L	3734	A1	
Schiedam	L	3734	A45	
Schiedam	L	3734	A74	
Schiedam	L	3734	A49	
Schiedam	L	3734	A102	
Schiedam	L	3734	A60	
Schiedam	L	3734	A69	
Schiedam	L	3734	A17	
Schiedam	L	3734	A73	
Schiedam	L	3734	A56	
Schiedam	L	3734	A96	
Schiedam	L	3734	A92	
Schiedam	L	3734	A83	
Schiedam	L	3734	A5	
Schiedam	L	3734	A72	
Schiedam	L	3734	A32	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Schiedam	L	3734	A19	
Schiedam	L	3734	A10	
Schiedam	L	3734	A66	
Schiedam	L	3734	A50	
Schiedam	L	3734	A71	
Schiedam	L	3734	A3	
Schiedam	L	3734	A82	
Schiedam	L	3734	A38	
Schiedam	L	3734	A47	
Schiedam	L	3734	A100	
Schiedam	L	3734	A79	
Schiedam	L	3734	A6	
Schiedam	L	3734	A48	
Schiedam	L	3734	A62	
Schiedam	L	3734	A75	
Schiedam	L	3734	A35	
Schiedam	L	3734	A15	
Schiedam	L	3734	A85	
Schiedam	L	3734	A88	
Schiedam	L	3734	A93	
Schiedam	L	3734	A40	
Schiedam	L	3734	A103	
Schiedam	L	3734	A13	
Schiedam	L	3734	A95	
Schiedam	L	3734	A9	
Schiedam	L	3734	A28	
Schiedam	L	3734	A12	
Schiedam	L	3734	A67	
Schiedam	L	3734	A97	
Schiedam	L	3734	A37	
Schiedam	L	3734	A2	
Schiedam	L	3734	A84	
Schiedam	L	3734	A33	
Schiedam	L	3734	A77	
Schiedam	L	3734	A78	
Schiedam	L	3734	A68	
Schiedam	L	3734	A89	
Schiedam	L	3734	A51	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Schiedam	L	3734	A87	
Schiedam	L	3734	A26	
Schiedam	L	3734	A42	
Schiedam	L	3734	A11	
Schiedam	L	3734	A90	
Schiedam	L	3734	A34	
Schiedam	L	3734	A63	
Schiedam	L	3734	A14	
Schiedam	L	3734	A4	
Schiedam	L	3734	A36	
Schiedam	L	3734	A24	
Schiedam	L	3734	A59	
Schiedam	L	3734	A64	
Schiedam	L	3734	A101	
Schiedam	L	3734	A18	
Schiedam	L	3734	A41	
Schiedam	L	3734	A55	
Schiedam	L	3734	A46	
Schiedam	L	3734	A21	
Schiedam	L	3734	A61	
Schiedam	L	3734	A54	
Schiedam	L	3734	A99	
Schiedam	L	3734	A53	
Schiedam	L	3734	A8	
Schiedam	L	3734	A94	
Schiedam	L	3734	A43	
Schiedam	L	3734	A44	
Schiedam	L	3734	A39	
Schiedam	L	3734	A58	
Schiedam	L	3734	A86	
Schiedam	L	3734	A7	
Schiedam	L	3734	A70	
Schiedam	L	3734	A30	
Schiedam	L	3734	A80	
Schiedam	L	3734	A52	
Schiedam	L	3734	A23	
Schiedam	L	3734	A16	
Schiedam	L	3734	A81	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Schiedam	L	3734	A57	
Schiedam	L	3734	A31	
Schiedam	L	3734	A22	
Schiedam	L	3734	A98	
Schiedam	L	3734	A91	
Schiedam	L	3734	A29	
Schiedam	L	3734	A25	
Schiedam	L	3734	A65	
Schiedam	L	3734	A27	
Schiedam	L	3734	A20	

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

BANKGEBOUW van de voormalige HAV-Bank (Hollandse Algemeene Verzekerings Bank) met winkels, gebouwd in 1933-1935 naar ontwerp van de Hilversumse architect W.M. Dudok in een Zakelijk Expressionistische bouwstijl. Het gebouw is in 1953 naar ontwerp van Dudok uitgebreid.

Het gebouw is markant gesitueerd aan de Gerrit Verboonstraat, een drukke verkeersader tussen het centrum van Schiedam en de westelijk gelegen haven- en woongebieden. Het gebouw beslaat de gehele noordelijke rooilijn van de straat en vormt tevens de beëindiging van het langgerekte, onregelmatig bebouwde bouwblok tussen Tuinlaan en Buitenhaven. Aan de oostzijde grenst het gebouw aan de Buitenhaven; de gevel is tevens de kademuur langs het water. Aan de westzijde grenst het gebouw aan de Plantage, een langwerpig stadspark naar ontwerp van J.D. Zocher jr.

NB: In 1997 werd het kantoorgedeelte verbouwd tot appartementencomplex, naar ontwerp van de Amstelveense architectebureau Van Moort en partners (projectarchitect P.W.J. Hormeijer). Op het gehele gebouw werden op het dak volumes toegevoegd. Ten behoeve van de ontsluiting en het creëren van buitenruimte werden langs de achtergevels staalconstructies geplaatst. Met uitzondering van de opbouw aan de Buitenhaven, zijn de uitbreidingen vanaf de straat niet of nauwelijks zichtbaar. De gevels van de uitbreidingen zijn in gele verblendsteen opgetrokken en de maatvoering van de vensters is zoveel mogelijk identiek aan het oorspronkelijke ontwerp.

Omschrijving

Het oudste deel van het voormalige bankgebouw (1933-1935) is opgetrokken vanuit een nagenoeg L-vormige plattegrond. Langs de Gerrit Verboonstraat een langgerekt bouwvolume van 49 x 15 meter van drie bouwlagen op een kelderlaag. Dit hoofdvolume volgt de rooilijn, die door middel van een ronding eindigt aan de Tuinlaan. De begane grond wordt geheel ingenomen door zes winkels met een doorlopend front van winkelpuien. Op de verdiepingen de eigenlijke kantoorruimten, die oorspronkelijk bestonden uit grote personeelszalen langs de voorgevel en kleine vertrekken langs de achtergevel en op de hoeken. Schuin op dit hoofdvolume en direct aan de Lange Haven gesitueerd, een klein rechthoekig bouwdeel van 20 x 11 meter met twee bouwlagen op een souterrain.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(Hierin oorspronkelijk directievertrekken en spreekkamers.) Op de hoek aan het bruggenhoofd, waar beide bouwvolumes in elkaar grijpen, de entree met hal en trappenhuizen voor publiek en personeel. Deze hoek was tot de uitbreiding in 1953 het enige deel van het gebouw met vier bouwlagen. In de tegenoverliggende hoek aan de Tuinlaan eveneens een trappenhuis met op de begane grond een secundaire entree.

De constructie van het gebouw bestaat geheel uit gewapend beton, waarbij rekening werd gehouden met een eventuele uitbreiding van één bouwlaag. Uiterst modern en een technisch unicum is het waterleidingssysteem dat in het beton is opgenomen ter koeling van het gebouw. De gevels van het gebouw zijn rondom opgetrokken uit strogele, verglaasde tegels, die speciaal voor dit gebouw zijn gebakken. De gevel aan de Gerrit Verboonstraat loopt door middel van een ronding over in de korte gevel aan de Tuinlaan. Hierin op de begane grond een doorlopend front van winkelpuien onder een fors uitkragende betonnen luifel. De winkels worden van elkaar gescheiden door scheidingsmuren, die evenals de plinten bekleed zijn met gepolijst, zwart Zweeds graniet. De puien zijn ingedeeld door middel van een breed, ten opzichte van de rooilijn, schuingeplaatste etalage ter linkerzijde van een teruggelegde winkel deur. Rechts tegen de scheidingsmuren halfhoge vitrines. De stoepen zijn belegd natuursteen. Aan de onderzijde van de luifel een bekleding van glasmozaïek in wit en pastelkleuren. De uiterst rechter winkel heeft een groter oppervlak en loopt door tot voorbij de ronde hoek. De etalagevensters volgen de ronding en rechts daarvan, aan de Tuinlaan, bevindt zich een portiek dat toegang verschaft tot de secundaire entree. Op de eerste en tweede verdieping zijn, even breed als het winkelfront, twee samengevatte vensterstroken aangebracht, die licht uitspringen. De stroken bestaan uit een ononderbroken vensterreeks van staande vensters met onder- en bovenlichten en zijn uitgevoerd in dubbele stalen kozijnen. De vensters van de eerste verdieping zijn iets hoger dan op de tweede. Tussen de stroken een borstwering van witgeverfde kunststeen platen. Aan de bovenzijde een betonnen latei, die samen met de borstwering op de eerste verdieping, een halve meter is doorgezet langs de gevel. De vensterstroken worden omringd door gesloten gevelvlakken, afgesloten door een kunststeen dakrand. Links aan de Gerrit Verboonstraat op de begane grond de hoofdentree van het gebouw. Het zwarte graniet van de winkelpuien is hier doorgezet in een verhoogde plint, waarin, onder een betonnen latei, de entreepartij is aangebracht. Deze bestaat uit van links naar rechts: twee hooggelegen ramen; dubbele, glazen toegangsdeuren en een even hoog venster. Links van de entree, aansluitend op het bruggenhoofd en nagenoeg haaks op de voorgevel, een hoog opgemetselde muur afgesloten door kunststeen, met hierin een ondiepe vitrine van aluminium. Links bovenin de gevel een klok. Wijzers en ronde uuraanduidingen zijn zonder wijzerplaat direct op de gevel aangebracht. Aan de Tuinlaan eindigt de gevel in een verticaal gevelvlak met hierin een langwerpige stalen kozijn van het secundaire trappenhuis. De gevel van dit hoofdvolume wordt afgesloten door een opgetilde betonnen rand op vierkante kolommen, dat aan de oostzijde is 'opgekruld' en aan de westzijde de ronding van de gevel volgt. Tussen de kolommen brede sleuven, waardoor vanaf de straat de indruk van een pergola wordt gesuggereerd. Oorspronkelijk werd de rand doorgezet in een overkapping van het dakterras. Het langwerpige bouwvolume heeft aan de Buitenhaven een hoog opgaande vensterpartij onder een uitkragende betonnen dakrand. Het venster heeft een sterk verticale geleiding door langgerekte stalen stijlen. Aan de onderzijde een schuin oplopend muurvlak dat vanaf de begane grond oploopt naar het bruggenhoofd. Links hiervan het lagere bouwvolume langs de Buitenhaven, dat ten opzichte van het hoofdvolume enigszins naar voren springt. De gevel bestaat aan de onderkant uit een kademuur van langgerekte, natuurstenen rusticablokken. Hierboven een doorlopende reeks lage souterrainvensters, van elkaar gescheiden door witte penanten. Het bovenliggende muurwerk is bekleed met identieke gele tegels als de overige gevels. Op begane grond en eerste verdieping doorlopende reeksen staande vensters tussen witte penanten. Op het dak van dit bouwdeel, op de plaats waar beide volumes elkaar raken, een hoge, vierkante mast, die tot ver

boven de dakrand is doorgezet. De metalen constructie eindigt in een verticale lantaarn, bestaande uit langwerpige melkglazen vlakken, met hierop een ranke 'hemelprikker'.

In het interieur bevinden zich de entree, de voormalige publiekshal en twee trappenhuizen, die grotendeels in oorspronkelijke staat zijn. De entree op de begane grond heeft rechts een lokettenwand en sluit links door middel van een trap langs de hoge pui aan de Buitenhaven, aan op de dubbelhoge publiekshal op de eerste verdieping. Vloeren en lambrizingen zijn bekleed met witte marmeren platen (vermoedelijk calacata). Langs de trap een leuning van gepolijst buisstaal. Achter de hal en publiekshal, door middel van een stalen binnenpui gescheiden, het trappenhuis in de oksel van het gebouw. Aan de achtergevel treedt daglicht binnen door middel van een doorlopend verticaal venster. Het trappenhuis heeft een witte betegelde lambrizing en treden van grijs graniet. De vloeren en tussenbordessen zijn belegd in een dambordpatroon met witte en strogele tegels. Langs de trappen een doorgaande metalen balustrade van gepolijst buisstaal. Het trappenhuis aan de westzijde is in overeenkomstige stijl uitgevoerd.

Het bouwdeel aan de Tuinlaan (1953) bestaat uit vier bouwlagen op een souterrain. De architectuur van de uitbreiding sluit naadloos aan op het bestaande gebouw. Aansluitend op de gevel aan Tuinlaan een zwarte natuurstenen plint met kleine souterrainvensters en hierboven muurwerk bekleed met dezelfde gele tegels als de bestaande bouw. De overgang wordt gemarkeerd door een terugliggende, verticale strook met rechts een holle, afgeronde hoek. In de gevel op de begane grond een doorlopende vensterstrook met staande vensters tussen witte penanten. Rechts hiervan een onderdoorgang naar de binnenplaats, bestaande uit een terugliggende kanteldeur onder een dunne, uitkragende betonnen luifel en links geflankeerd door een afgeronde hoek. Op eerste en tweede verdieping doorgaande vensterstroken, met dubbele stalen kozijnen, onderbroken door witte penanten. De indeling van de vensters is identiek aan de vensters in het hoofdvolume. De bovenste verdieping is terugliggend achter een ondiep terras en heeft een verdiepingshoge, stalen pui met een indeling in vierkante vensters. Langs het terras een balustrade van rondstaal. Aan de bovenzijde een betonnen luifel, aan de onderkant bekleed met glasmozaïek.

Waardering

Voormalig bankgebouw met winkels gebouwd in de periode 1933-1935 en uitgebreid in 1953 naar ontwerp van de Hilversumse architect W.M. Dudok in een Zakelijk Expressionistische bouwstijl, van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en beeldbepalende waarde. Het gebouw is tevens van belang als onderdeel van de ruimtelijke-economische ontwikkeling van de stad Schiedam in de eerste helft van de twintigste eeuw, vanwege de gaafheid van het exterieur en vanwege de betekenis voor het oeuvre van de architect.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Bankgebouw